

DUIVEN

Deel 2 – DE ROTSDUIF

Tekst en foto's: Hein van Grouw

ROTSDUIF – *Columba livia*

Nederlands: Rotsduif

Engels: Rock pigeon

Frans: Pigeon biset

Duits: Felsentaube

De wetenschappelijke soortnaam *livia* komt van het Latijnse *liveus* en betekent blauwgrijs. Deze benaming geeft daarmee goed de algemene kleur van de rotsduif weer. *Columba* is ook Latijn en betekent letterlijk duif.

Uiterlijk

De rotsduif heeft het formaat van een kleine postduif. Zijn gehele uiterlijk is helder blauwgrijs. Opvallend zijn de twee zwarte dwarsbanden op zijn vleugels. Een ander vleugelpatroon dan deze twee banden duidt op inkruisen met tamme duiven of stadsduiven. De hals- en nekveren hebben een metaalglans: afhankelijk van de lichtval ontstaat een groene of paarse weerschijn. De stuit is wit, evenals de buitenvanen van de beide buitenste staartpennen. De ogen zijn oranje-rood en de snavel is zwart met fijne, witbepoederde neusdoppen.

In Frankrijk hield men vroeger veel duiven in torens, voor de mest, om de wijngaarden te bemesten, en jonge duiven worden er nog steeds als een delicatessen geconsumeerd. De torens zijn er

nog, maar nu zijn de meeste dichtgemaakt. Duiven kun je er plotseling in zwermen tegenkomen zoals hierboven in het Franse departement de Lot, vlakbij het prachtige stadje Puy-l'Evêque. Ze zijn hier nu in allerlei kleuren. Ongetwijfeld afstammelingen van de duiven die in die duiventorens werden gehouden, maar natuurlijk ook van de rotsduif en de verdwaalde postduiven.

Stads-
duiven in
verschil-
lende
kleuren.
Foto:
H.v.Grouw.

Voorkomen

Van oorsprong komt de rotsduif voor langs de kusten van Ierland, Schotland en de Schotse eilanden. Verder in Europa in de landen rondom de Middellandse Zee, Oost-Europa en meer naar het oosten toe in grote delen van Azië en het Midden-Oosten. En ten slotte in Noord-Afrika ten noorden van de evenaar. Binnen dit verspreidingsgebied komen verschillende ondersoorten voor die allemaal een beetje verschillen in kleur en/of formaat.

De rotsduif is de wilde stamvorm van alle tamme post- en sierduivenrassen. De stadsduif is deels weer een verwilderde vorm van deze tamme rassen. Wetenschappelijk gezien zijn de rotsduif en de stadsduif dezelfde soort. Stadsduiven komen voor over de hele wereld waar zij vooral de grotere steden bevolken.

Het leefgebied van de rotsduif bestaat meest uit hoge rotsen en kliffen. Op randen en in holen en spleten bouwen zij hun nesten. Voor het vinden van voedsel zijn zij vooral afhankelijk van open velden met weinig plantengroei. De duiven leggen vaak dagelijks enorme afstanden af om deze te bereiken. Hun goede oriëntatievermogen stelt hen in staat om hun nestplaats weer feilloos terug te vinden. Dit oriëntatievermogen, en de drang van de duif om weer snel terug naar zijn nest- en rustplaats te willen, is door de mens gebruikt om hem in het verleden berichten te laten vervoeren. Door strenge selectie op het oriëntatievermogen is de huidige postduif ontstaan.

De stadsduiven hebben de hoge rotsen en kliffen vervangen voor hoge gebouwen. Ook hierin vinden zij voldoende nestgelegenheid. Net als de rotsduif vliegen de meeste stadsduiven ook lange afstanden om buiten de steden in de agrarische gebieden naar voedsel te zoeken.

Verzorging

De rotsduif is één van de weinige duivensoorten die het hele jaar in groepen leeft. Het is daarom mogelijk om meerdere koppels bij elkaar in één ruimte te houden, ook tijdens de broedtijd. In de natuur hebben de rotsduiven een zeer beperkt territorium, slechts enkele vierkante decimeters op een rotsrichel. Dit is zijn vaste rustplaats, hierop wordt gebroed en worden de jongen grootgebracht. Deze plek wordt met 'hand en tand' verdedigd tegen soortgenoten. De rest van het leefgebied is voor alle duiven uit de groep. In het hok of de volière dient daarom rekening te worden gehouden met het aantal rust- en nestgelegenheden. De duiven moeten hier ruim over kunnen beschikken. Bij gebrek hieraan ontstaat onrust, met vechtpartijen tot gevolg. Het is niet verstandig om in een groep rotsduiven andere soorten duiven te plaatsen. De tamme rassen daarentegen zijn geen probleem.

Omdat rotsduiven van nature lange-afstandvliegers zijn moeten zij voldoende ruimte krijgen. Het is ook mogelijk om ze dagelijks vrij uitvlucht te bieden. Rotsduiven zijn net zo trouw aan 'huis en haard' als hun tamme afstammelingen. Voor het vrijvliegen kan men het beste beginnen met jonge dieren die in het eigen hok geboren zijn, eventueel samen met tamme postduiven. Volwassen rotsduiven laten zich moeilijk uitwennen.

Rotsduiven zijn uitstekend bestand tegen het winterklimaat in ons land.

Als voedsel is een zadenmengsel voor kleine sierduivenrassen zeer geschikt. Belangrijk is dat er voldoende peulvruchten in het voer zitten. Daarnaast is eivoer of een krachtvoerkorrel belangrijk tijdens de broedtijd en de ruitijd. Indien de duiven niet los kunnen vliegen, is groenvoer gewenst.

Broeden

Als broedgelegenheid zijn de broedschotels voor postduiven zeer geschikt. Deze schotels kunnen, net als bij postduiven, het best worden geplaatst in nestvakken. Als nestmateriaal kunnen tabaksstelen en fijne twijgen worden gegeven.

De broedduur is 17 dagen en na ongeveer vier weken verlaten de jongen de nestplaats. Zij worden dan nog wel enkele dagen door vooral de doffer gevoerd.

Ringmaat: 7 millimeter.

Let op! De rotsduif valt onder de Nederlandse Flora- en Faunawet. Dit betekent dat de duiven geringd moeten zijn met een door het ministerie van LNV erkende vaste voeding. Deze ringen zijn via de verschillende vogelbonden te bestellen. Het is strafbaar om ongeringde rotsduiven te hebben of duiven met andere ringen dan door de overheid vastgesteld.

Rotsduiven en stadsduiven leven vaak samen.
Foto: H.J. van Grouw

Voor meer informatie redactie@aviculture-europe.nl

Foto achtergrond: Dirk de Jong
Franse foto's: Archief Aviculture Europe
Copyright ©2006 Aviculture-Europe All rights reserved by VBC